

[Hartvig Frisch.]

Nu skal det erkendes, at den højtærede Udenrigsminister, vort eget tidligere ærede Medlem Hr. Christmas Møller, indtager en fuldstændig Særstilling i alle politiske Debatter ikke mindst disse Spørgsmaal vedrørende. Han er i en ganske enestaaende Grad, hvad jeg vil kalde politisk helbefaren. Jeg kunde vist ogsaa udtrykke det saadan, for at bruge et Udtryk fra Kortspil: han er en *Atout*, han er en Trumf i den Forstand, at han jo næsten kan stikke alle Kort. Han var Minister i Perioden fra April 1940 til Oktober 1940. Han gik efter den Behandling, Tyskerne havde givet ham, ud i en voldsom Agitation. Han forlod derefter Landet paa dramatisk Vis og blev uofficiel Gesandt i London. Han blevovre i London stærkt grebet af den engelske Arbejderklassens Holdning under Krigen, og vi har jo bogstavelig talt alle hørt i hans Taler fra London, hvor stærkt et Indtryk Arbejdernes Stilling derovre har gjort paa ham. Vi har hørt ham være den første, der tog til Orde for Sabotagen i dette Land. Vi har hørt ham erklære sig om Kommunerne paa en Maade og med Udtryk, som vi vel alle vil sige, at vi vil haabe han har Ret i. Vi har hørt ham angribe det officielle Danmark, og vi har saa set, at den højtærede Udenrigsminister er vendt hjem til en Ministergerning under Betingelser, der var meget ændrede, i mange Henseender overordentlig ændrede, men dog paa et eneste Punkt lignede Tiden fra April 1940, da han forrige Gang var Minister, nemlig derved, at der stadig er fremmede Tropper i Danmark. Her har Christmas Møller taget sin positive Gerning op i vor Midte. Han har meldt sig ikke blot til Gerningen i dansk Politik paa positivt Grundlag, han har ogsaa meldt sig til sit eget gamle Parti. Han har Gang paa Gang ved sine Udtalelser, der er gaaet over Landet, udtalt Tanker, som vækker den dybeste Genklang i dette Ting, saa som hans Udtalelse om Grænseagitationen, som hans Varsko imod Udskejelser og Overdrivelser fra bestemte Retningers Side, og navnlig hans stærke Udtalelser mod den nationale Farisæisme, der i Øjeblikket blomstrer overalt, blandt andet fremsat, da han udtalte Ordene: Vi er alle under Anklage.

Efter at have skildret denne Baggrund for den højtærede Udenrigsministers Gerning i dansk Politik, hvori jeg har fremhævet hans enestaaende Stilling ved at kunne ligesom beskyde alle Felter, vil jeg sige, at et Led, og et væsentligt Led, i denne Kamp er den Tale, den højtærede

Udenrigsminister holdt forleden i dette Ting, hvor han med sin Ærlighed, med sin Sans for, hvad der er anstændigt for en Mand i offentligt Liv, fremhævede den Tak, vi skylder de højtstaaende Embedsmænd i Udenrigsministeriet, som bar den tungeste Byrde i en Tid, hvor det var meget svært at være officiel dansk Embedsmand, og som maatte bære denne Byrde — det tilføjer jeg udtrykkeligt — over Jordan. Vi har jo haft uhyre mange, særligt vrimlende frem efter 5. Maj, hvis hele Indsats har været den, at de har været under Jordan. Med al Respekt for den uhyre Indsats, der er gjort af de mange, som kæmpede Frihedskampen under Jordan, maa det siges, at der var jo nogle, der maatte blive over Jordan, og hvis ikke det havde været saaledes, at en Række danske Embedsmænd og i øvrigt i Tusindvis af danske Borgere blev paa deres Post, holdt sig til deres Gerning, nemlig den Gerning at tjene det danske Folk, saa havde det været umuligt for Undergrundsbevægelsen i Danmark at udføre de Gerninger, som de til Verdens Beundring udførte. Til dem, der blev paa deres Post og udoede deres Gerning, hører ikke mindst de højtstaaende Embedsmænd i Udenrigsministeriet, og derfor kan jeg helt slutte mig til den højtærede Udenrigsminister, naar han tilbageviser de Angreb, der er blevet rettet mod disse Mænd, bl. a. af Folk, som selv er blevet hjulpet af dem, da de var kommet i Vanskeligheder hos Tyskerne.

Foruden det, jeg her har villet fremhæve i Forbindelse med den højtærede Udenrigsministers Tale, er der et Spørgsmaal, som man har Grund til i denne Sammenhæng at tage i Betragtning, og det er Spørgsmaalet om Danmarks Stilling uadtil. Jeg tror, vi er kommet saa langt nu i Danmark, at man aabent kan diskutere den Politik, vi faktisk har ført. Forleden Dag havde vi en Debat, hvorunder det ærede Medlem Hr. Martin Nielsen vilde hævde, at vi her i Danmark skulde have ført en unneutral Politik. Vi diskuterede Perioden fra 1936 til 1941, og Tingets Medlemmer vil erindre de Synspunkter, jeg gjorde gældende. Jeg vil gerne sige, at den danske Stat har i Aarene fra 1936 — det var det afgørende Aar, da vi maatte erklære over for Folkeforbundet, at vi ikke mere kunde overholde Sanktionsforpligtelserne — til 1940 ført en ubetinget Neutralitetspolitik, naturligvis under det Pres, som Diktaturstaten Tyskland kunde øve over os, fordi vi var et lille Land, men ubetinget i alt, hvad der vedrører statslige Handlinger.